
Uimhir 29 de 2001

AN tACHT UM ACHOMHAIRC TALMHAÍOCHTA, 2001

[An tiontú oifigiúil]

RIAR NA NALT

Alt

1. Léiriú.
2. Oifigh achomhairc a cheapadh.
3. An Stiúrthóir Achomhairc Talmhaíochta.
4. An Leas-Stiúrthóir Achomhairc Talmhaíochta.
5. Feidhmeanna oifigeach achomhairc.
6. Neamhspleáchas oifigeach achomhairc.
7. Ceart achomhairc.
8. Éisteachtaí ó bhéal.
9. Breitheanna.
10. Breitheanna athbhreithnithe ón Stiúrthóir agus ó oifigh achomhairc.
11. Achomhairc chun na hArd-Chúirte.
12. Uirill faoin Acht um Scéim Náisiúnta Dearbhaithe Mairteola, 2000.
13. Uirill ó dhéileálaithe áirithe ainmhithe agus éanlaithe.
14. Tuarascálacha bliantúla.
15. Rialacháin.
16. Rialacháin a leagan faoi bhráid Thithe an Oireachtais.
17. Caiteachais an Aire.
18. Leasú ar an gCéad Sceideal a ghabhann leis an Acht Ombudsman, 1980.
19. Gearrtheideal.

[Uimh. 29.]   *An tAcht um Achomhairc*   [2001.]
Talmhaíochta, 2001.

AN SCEIDEAL

SCÉIMEANNA

NA hACHTANNA DÁ dTAGRAÍTEAR

Na hAchtanna um Ghalair Ainmhithe, 1966 go 2001

An tAcht um Scéim Náisiúnta Dearbhaithe Mairteola,
2000

2000, Uimh. 2

An tAcht Ombudsman, 1980

1980, Uimh. 26

Uimhir 29 de 2001

AN tACHT UM ACHOMHAIRC TALMHAÍOCHTA, 2001

[An tiontú oifigiúil]

ACHT DO DHÉANAMH SOCRÚ MAIDIR LE hOIFIGH ACHOMHAIRC A CHEAPADH CHUN ATHBHREITHNIÚ A DHÉANAMH, AR ACHOMHARC, AR BHREITHEANNA DE CHUID OIFIGEACH DON AIRE TALMHAÍOCHTA, BIA AGUS FORBARTHA TUAITHE I nDÁIL LE SCÉIMEANNA ÁIRITHE AGUS DO DHÉANAMH SOCRÚ I dTAOBH NITHE COMHGHAOLMHARA.

[9 Iúil 2001]

ACHTAÍTEAR AG AN OIREACHTAS MAR A LEANAS:

1.—(1) San Acht seo—

Léiriú.

ciallaíonn “oifigeach achomhairc” oifigeach achomhairc arna cheapadh nó arna ceapadh faoi *alt 2*;

ciallaíonn “Státseirbhís” Státseirbhís an Rialtais agus Státseirbhís an Stáit;

ciallaíonn “Stiúrthóir” an Stiúrthóir Achomhairc Talmhaíochta;

folaíonn “feidhmeanna” cumhachtaí, dualgais agus oibleagáidí;

ciallaíonn “Aire” an tAire Talmhaíochta, Bia agus Forbartha Tuaithe;

ciallaíonn “forordaithe” forordaithe le rialacháin arna ndéanamh ag an Aire.

(2) San Acht seo—

(a) aon tagairt d’alt nó do Sceideal, is tagairt í d’alt den Acht seo nó do Sceideal a ghabhann leis an Acht seo, mura gcuirtear in iúl gur tagairt d’achtachán éigin eile atá beartaithe,

(b) aon tagairt d’fho-alt nó do mhír, is tagairt í don fho-alt nó don mhír den fhoráil ina bhfuil an tagairt, mura gcuirtear in iúl gur tagairt d’fhoráil éigin eile atá beartaithe,

A.1 [Uimh. 29.] An tAcht um Achomhairc [2001.]
Talmhaíochta, 2001.

(c) foláionn tagairt d'achtachán tagairt don achtachán sin arna leasú nó arna leathnú le haon achtachán nó faoi aon achtachán dá éis, lena n-áirítear an tAcht seo, agus

(d) forléireofar tagairt d'ionstraim reachtúil mar thagairt don ionstraim sin arna leasú, arna hoiriúnú nó arna leathnú le haon ionstraim reachtúil dá héis.

Oifigigh achomhairc a cheapadh. 2.—Féadfaidh an tAire cibé oifigigh agus cibé líon oifigeach dá chuid nó dá cuid, nó cibé daoine eile ag a bhfuil poist sa Státseirbhís, tar éis a roghnaithe i gcomórtas arna dtionól ag Coimisinéirí na Státseirbhíse agus na Coimisinéirí um Cheapacháin Áitiúla, is cuí leis nó léi a cheapadh chun bheith ina n-oifigigh achomhairc chun críocha an Achta seo.

An Stiúrthóir Achomhairc Talmhaíochta. 3.—Déanfaidh an tAire duine ag a bhfuil post sa Státseirbhís a cheapadh, tar éis a roghnaithe i gcomórtas arna thionól ag an gCoiste um Cheapacháin Ardleibhéil sa Státseirbhís nó ag Coimisinéirí na Státseirbhíse agus na Coimisinéirí um Cheapacháin Áitiúla, mar an príomhoifigeach achomhairc, ar a dtabharfar an Stiúrthóir Achomhairc Talmhaíochta agus dá ngairtear an “Stiúrthóir” san Acht seo.

An Leas-Stiúrthóir Achomhairc Talmhaíochta. 4.—Ainmneoidh an tAire duine amháin de na hoifigigh achomhairc chun gníomhú mar ionadaí don Stiúrthóir nuair nach mbeidh sé nó sí ar fáil.

Feidhmeanna oifigeach achomhairc. 5.—(1) Is iad na feidhmeanna a bheidh ag oifigigh achomhairc breithniú a dhéanamh ar achomhairc a bheidh déanta ag daoine dá ndéantar dífeall in aghaidh breitheanna arna dtabhairt ag oifigigh don Aire i leith iarratas ar theideal faoi na scéimeanna atá leagtha amach sa *Sceideal* agus cinneadh a dhéanamh ina dtaobh.

(2) Féadfaidh an tAire, ó am go ham, an *Sceideal* a leasú le rialacháin chun aon scéim nó aon chuid de scéim a chur leis an *Sceideal* nó a scriosadh as.

Neamhspleáchas oifigeach achomhairc. 6.—Faoi réir an Achta seo, beidh oifigigh achomhairc neamhspleách i gcomhlíonadh a bhfeidhmeanna.

Ceart achomhairc. 7.—(1) I gcás duine a bheidh míshásta le breith arna tabhairt ag oifigeach don Aire i leith theideal an duine sin faoi aon cheann de na scéimeanna atá leagtha amach sa *Sceideal*, déanfar an bhreith, iar bhfógra achomhairc a thabhairt don Stiúrthóir, laistigh den tréimhse ama fhorordaithe agus san fhoirm fhorordaithe, a tharchur chuig oifigeach achomhairc.

(2) Féadfar foráil a dhéanamh le rialacháin maidir leis an nós imeachta a bheidh le leanúint i gcás achomhairc faoin Acht seo.

(3) Nuair a bheidh oifigeach achomhairc ag tabhairt breith i dtaobh ceist a tharchuirfear chuige nó chuici faoi *fho-alt (1)*, ní bheidh air nó uirthi cloí leis na forais ar a raibh breith an oifigigh bhreithiúnachta bunaithe, ach féadfaidh sé nó sí breith a thabhairt i dtaobh na ceiste amháin is dá mbeadh breith á tabhairt ina taobh den chéad uair.

(4) Tabharfaidh oifigeach achomhairc breith i dtaobh achomhairc a luaithe is indéanta, ag féachaint d'aon treoirlínte arna n-eisiúint nó d'aon rialacháin arna ndéanamh ina thaobh sin ag an Aire.

8.—(1) Déanfaidh oifigeach achomhairc, má iarrann an t-achomharcóir air nó uirthi é, éisteacht ó bhéal a sheoladh chun críche achomhairc arna tharchur chuige nó chuici faoin Acht seo. Éisteachtaí ó bhéal.

(2) Is go príobháideach a sheolfar éisteacht ó bhéal faoin alt seo.

(3) Féadfaidh achomharcóir ionadaíocht a dhéanamh dó féin nó di féin, nó féadfaidh duine eile ionadaíocht a dhéanamh dó nó di, ag éisteacht a achomhairc nó a hachomhairc ó bhéal.

(4) I gcás go mbeidh ionadaíocht á déanamh ag duine eile don achomharcóir ag éisteacht a achomhairc nó a hachomhairc ó bhéal, féadfaidh an t-oifigeach achomhairc a éistfidh an t-achomharc an t-achomharcóir a cheistiú, má mheasann an t-oifigeach achomhairc gur gá déanamh amhlaidh.

(5) Beidh an chumhacht ag oifigeach achomhairc, ar aon ní a tharchuirfear chuige nó chuici faoin Acht seo a éisteacht, fianaise a ghlacadh faoi mhionn nó faoi dhearbhasc agus, chun na críche sin, féadfaidh sé nó sí daoine a bheidh i láthair mar fhinnéithe ag an éisteacht sin a chur faoi mhionn nó faoi dhearbhasc.

9.—(1) Déanfar breith oifigigh achomhairc agus na cúiseanna gur tugadh an bhreith sin a chur in iúl i scríbhinn don achomharcóir. Breitheanna.

(2) Aon doiciméad a airbheartóidh gur breith é arna tabhairt ag oifigeach achomhairc faoin Acht seo agus a bheith sínithe aige nó aici, beidh sé ina fhianaise *prima facie* gur tugadh an bhreith, gan cruthúnas ar shíniú an oifigigh sin ná ar a cháil oifigiúil nó a cáil oifigiúil.

(3) Faoi réir *ailt 10* agus *11*, is breith chríochnaitheach dhochloíte breith oifigigh achomhairc ar aon cheist arna tarchur chuige nó chuici faoi *alt 7(1)*.

10.—(1) Féadfaidh oifigeach achomhairc, aon tráth, aon bhreith ó oifigeach achomhairc a athbhreithniú, más dealraitheach dó nó di an bhreith a bheith earráideach ag féachaint d'fhianaise nua nó d'fhíorais nua a cuireadh in iúl dó nó di tar éis an dáta a tugadh an bhreith, nó más dealraitheach dó nó di aon athrú cuí a bheith tagtha ar na himthosca ón tráth a tugadh an bhreith. Breitheanna
athbhreithnithe ón
Stiúrthóir agus ó
oifigigh achomhairc.

(2) Féadfaidh an Stiúrthóir, aon tráth, aon bhreith ó oifigeach achomhairc a athbhreithniú, más dealraitheach dó nó di an bhreith a bheith earráideach de bhíthin dearmad éigin a bheith déanta i ndáil leis an dlí nó leis na fíorais.

(3) Tíocfaidh breith athbhreithnithe arna tabhairt faoin alt seo in éifeacht ó cibé dáta a chinnfidh an t-oifigeach achomhairc lena mbaineann, nó is cuí leis nó léi, ag féachaint d'imthosca an cháis.

11.—Aon duine a bheidh míshásta—

Achomhairc chun
na hArd-Chúirte.

(a) le breith ó oifigeach achomhairc, nó

A.11 [Uimh. 29.] An tAcht um Achomhairc [2001.]
Talmhaíochta, 2001.

(b) le breith athbhreithnithe an Stiúrthóra,

féadfaidh sé nó sí achomharc a dhéanamh i gcoinne na breithe sin nó na breithe athbhreithnithe sin, de réir mar a bheidh, chun na hArd-Chúirte ar aon cheist dlí.

Uirill faoin Acht um Scéim Náisiúnta Dearbhaithe Mairteola, 2000.

12.—(1) I gcás uirill a bheith déanta chuig an Aire faoi alt 15(2) nó 16(2) den Acht um Scéim Náisiúnta Dearbhaithe Mairteola, 2000, déanfaidh an tAire, ar na huirill sin a fháil, iad a tharchur, a luaithe is féidir, chuig an Stiúrthóir chun a chomhairle nó a comhairle a fháil.

(2) Déanfaidh an Stiúrthóir, laistigh de 28 lá ón dáta a gheobhaidh sé nó sí na huirill sin, iad a bhreithniú agus comhairle a thabhairt don Aire.

(3) Tabharfaidh an tAire aird ar aon chomhairle arna tabhairt dó nó di faoin alt seo sula ndiúltoídh sé nó sí d'iaratas ar dheimhniú ceadaithe a dheonú, nó sula ndéanfaidh sé nó sí deimhniú ceadaithe a chúlghairm faoin Acht réamhráite.

Uirill ó dhéileálaithe áirithe ainmhithe agus éanlaithe.

13.—(1) I gcás uirill a bheith déanta chuig an Aire faoi Airteagal 8(1) den Ordú fá na hAchtanna um Ghalair Ainmhithe, 1966 go 2001 (Déileálaithe agus Áitribh Déileálaithe a Cheadú agus a Chlárú), 2001 (I.R. Uimh. 79 de 2001), déanfaidh an tAire, ar na huirill sin a fháil, iad a tharchur, a luaithe is féidir, chuig an Stiúrthóir chun a chomhairle nó a comhairle a fháil.

(2) Déanfaidh an Stiúrthóir, laistigh de 28 lá ón dáta a gheobhaidh sé nó sí na huirill sin, iad a bhreithniú agus comhairle a thabhairt don Aire.

(3) Tabharfaidh an tAire aird ar aon chomhairle arna tabhairt dó nó di faoin alt seo sula ndéanfaidh sé nó sí clárú a chúlghairm nó a fhionraí, nó sula ndiúltoídh sé nó sí duine nó áitreabh a chlárú faoi Airteagal 8 réamhráite.

Tuarascálacha bliantúla.

14.—(1) A luaithe is féidir tar éis dheireadh gach bliana, ach tráth nach déanaí ná 6 mhí ina dhiaidh sin, tabharfaidh an Stiúrthóir tuarascáil don Aire i dtaobh a ghníomhaíochtaí nó a gníomhaíochtaí agus i dtaobh ghníomhaíochtaí na n-oifigeach achomhairc faoin Acht seo i rith na bliana sin, agus cuirfidh an tAire faoi deara cóipeanna den tuarascáil a leagan faoi bhráid gach Tí den Oireachtas.

(2) Beidh tuarascáil faoi *fho-alt (1)* i cibé foirm a ordóidh an tAire agus beidh faisnéis ar áireamh inti i dtaobh cibé nithe (más ann), seachas na nithe dá dtagraítear san fho-alt sin, a ordóidh an tAire.

(3) Déanfaidh an Stiúrthóir, aon uair a iarrfaidh an tAire air nó uirthi é, faisnéis a thabhairt dó nó di i ndáil le cibé nithe a shonróidh an tAire i dtaobh a ghníomhaíochtaí nó a gníomhaíochtaí nó i dtaobh gníomhaíochtaí oifigeach achomhairc faoin Acht seo.

Rialacháin.

15.—(1) Féadfaidh an tAire rialacháin a dhéanamh chun a chumasú lánéifeacht a bheith leis an Acht seo.

(2) Féadfaidh an tAire rialacháin a dhéanamh chun aon ní a fhorordú dá dtagraítear san Acht seo mar ní atá forordaithe.

